

REDUCE

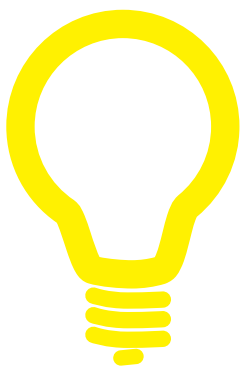
REUSE

RECYCLE

AKADEMIA

AKADEMIA 3R

KUPIJ ODPowiedzialnie!

Niematerialne prezenty

zadanie indywidualne lub grupowe

zadanie wymagające wsparcia dorosłych

czas potrzebny na realizację: 1 tydzień lub cały rok

Z prezentami wiąże się cała oprawa – piękne opakowanie, kolorowy papier lub pudełko, wstążki, bileciki – wszystko to chwilę po wręczeniu prezentu trafia do kosza. Do tego dochodzi opakowanie fabryczne, a z czasem (za parę miesięcy bądź lat) i sam prezent trafi do kosza. Wyprodukowanie prezentów, a później ich transport (np. z Chin) obciąża środowisko. Jednak otrzymywanie (i dawanie) prezentów bywa bardzo przyjemne, szczególnie wtedy, kiedy prezent jest „trafiony”. Nic straconego – możemy się nawzajem obdarowywać nie zaśmiecając Ziemi i nie obciążając nadmiernie środowiska. Rozwiązaniem są niematerialne prezenty – czyli nie kolejne przedmioty a wydarzenia, robienie czegoś razem. Zalety takiego prezentu to wspólne spędzenie czasu, przeżycie przygody, zabawa, oszczędność środowiska (nie ma przedmiotów, opakowań).

Przykładem niematerialnego prezentu jest wspólne wyjście do kina, spektakl teatralny, wyjazd do wymarzonego miejsca, lot balonem, spływ kajakowy czy paintball albo zaproszenie na kurs tańca, karnet na basen lub do parku linowego, wspólny wypad rowerowy, wieczór spędzony na wspólnej grze w jakąś ciekawą grę karcianą.

Stwórzcie wspólny lub indywidualny katalog niematerialnych prezentów, które chcielibyście dostać – taką księgę życzeń. Możecie stworzyć ją w segregatorze i z czasem wpinać kolejne kartki lub wyjmować już zrealizowane życzenia. Na odwrocie każdej karty powinny znaleźć się podpisy wszystkich osób z klasy, które chciałyby otrzymać dany prezent. Jeśli będziecie tworzyć indywidualne księgi życzeń postarajcie się, by znalazło się w nich jak najwięcej szczegółów. Dzięki temu wasi rodzice i przyjaciele będą wiedzieli o czym marzycie, jakie filmy chcielibyście obejrzeć, co zobaczyć, gdzie pojechać, co zrobić. Postarajcie się, żeby wasze księgi życzeń były jak najładniejsze, powklejajcie w nie zdjęcia, opisy miejsc, fotosy filmowe. Katalog niematerialnych prezentów możecie też stworzyć w Internecie tak, aby osoby, które chcą wam podarować prezent, miały łatwy dostęp do waszych marzeń. Gotowe księgi życzeń zaprezentujcie podczas specjalnie zorganizowanego spotkania z rodzicami. Może rodzice podzielą się z wami swoimi marzeniami.

Prezenty dajemy i dostajemy także w szkole, np. z okazji mikołajek, urodzin. Zastanówcie się, czy nie chcielibyście razem umówić się, że w tym roku albo przez kolejne lata będziecie obdarowywać się niematerialnymi prezentami? Możecie także zaproponować dyrekcji i radzie rodziców, aby nagrody, np. za dobre wyniki w nauce czy osiągnięcia sportowe, także były niematerialne? Zwróćcie się w tej sprawie z oficjalnym piśmie do władz szkoły.

Statystyka ze śmietnika

zadanie indywidualne lub grupowe

czas potrzebny na realizację: 1 miesiąc

Statystyka według „Słownika Języka Polskiego” [źródło: <http://sjp.pwn.pl>] to „nauka zajmująca się analizowaniem i liczbowym opisem zjawisk masowych”, również „zbiory informacji liczbowych dotyczących jakichś zjawisk”. W Polsce roczniki statystyczne wydaje Główny Urząd Statystyczny [źródło: <http://www.stat.gov.pl/>], a także wiele innych instytucji i ośrodków badawczych. Dane te przedstawiają świat w formie liczb. Niestety, przeglądając np. „Rocznik statystyczny” nie wyobrażamy sobie, jak w rzeczywistości wygląda ilość produkowanych przez nas odpadów albo ile wody zużywają Polacy. Dane takie, choć niezmiernie ciekawe, pozostają tylko liczbami. A wystarczy porównać je do czegoś, co może wyobrazić sobie każdy z nas, np. do wagi słonia, objętości sali lekcyjnej, wysokości wieżowca czy odległości od miasta do miasta. Poniżej zostało zaprezentowanych kilka przykładów danych dotyczących odpadów w Polsce w 2006 roku (dane pochodzą z opracowania „Ochrona środowiska 2008”, GUS, Warszawa 2008).

Czy tak zaprezentowane dane przemawiają do wyobraźni? Poszukajcie dokumentów urzędu miasta lub opracowań statystycznych GUS dotyczących odpadów, ochrony środowiska w waszej miejscowości i zaprojektujcie plakaty przedstawiające te dane w ciekawy sposób. Uzyskane informacje możecie porównywać z nawet najbardziej dziwnymi rzeczami. Im dziwniejsze porównanie, tym jest ciekawsze, a nasza wyobraźnia lepiej działa. Sprawdźcie sami!

Przykładowe informacje o pewnym przedszkolu:

- przez 40 lat przedszkole wyżywiło 6270 dzieci – to tak, jakby jednorazowo z posiłku skorzystała ludność małego miasteczka,
- w tym czasie zużyto 253 tony ziemniaków tj. 5065 worków po 50 kg. (jeżeli przyjmiemy, że słoń waży 3 tony, to waga zjedzonych przez dzieci ziemniaków jest równa wadze 84 słoni),
- dzieci zjadły 168400 sztuk jajek – to tak jakby w jednym czasie ponad 1400 osiłeków jadło jajecznice z tuzina jaj każdy!
- przedszkolaki wypity 1109600 szklanek mleka – taką ilość można by wypełnić 1/5 basenu olimpijskiego!
- z 138600 kostek masła, które dotychczas zużyto do wyżywienia dzieci, można by ułożyć chodnik o długości 4 km i szerokości 2,5 m!

„Blżej przedszkola” [źródło: <http://www.blzejprzedszkola.pl/wydarzenia/92.html>].

W ten sposób możecie zaprezentować wyniki waszych obserwacji dotyczących gospodarki odpadowej szkoły oraz zagospodarowania odpadów w waszych domach. Z gotowych plakatów stwórzcie wystawę i zaprezentujcie ją podczas szkolnego święta, tak aby jak najwięcej osób miało okazję się z nią zapoznać (nie tylko uczniowie, ale także rodzice i społeczność lokalna). Możecie również przygotować elektroniczną wersję wystawy i zamieścić ją na stronie internetowej w formie galerii obrazów czy pokazu programu PowerPoint.

Odpady **komunalne** ogółem **10082,6 tys. ton**

na składowiska trafiło **9098,4 tys. ton**

wyselekcjonowano **513 tys. ton**

ilość składowisk **929 + 112 zamkniętych**

powierzchnia składowisk **3085,6 + 286,1**

zebrano **265 kg na mieszkańca**

odpady zebrane i unieszkodliwione **9570 tys. ton**, z czego handel, biura, instytucje **2348 tys. ton**, usługi komunalne **572 tys. ton**, gospodarstwa domowe **6695 tys. ton**.

Odpady komunalne, stałe zebrane i unieszkodliwione wg miast w 2007 r.:

Warszawa **522 kg**, Łódź **418 kg**, Kraków **363 kg**, Wrocław **400 kg**,

Poznań **337 kg**, Gdańsk **381 kg**, Białystok **363 kg**, Jelenia Góra **456 kg**,

Legnica **636 kg**, Opole **433 kg**, Lublin **283 kg**.

Mieszkańcy **42 miast** o największej ilości wywiezionych odpadów

wyrzucili aż **4308 tys. ton z 9570 tys. ton wszystkich śmieci tj. 45%**

Wedle światowych statystyk krajem, gdzie powstaje najwięcej odpadów w przeliczeniu na mieszkańca jest **Japonia** (jeden mieszkaniec produkuje

1000 kg śmieci domowych w ciągu roku). Na drugim miejscu znajduje się

USA z 864 kg na jednego mieszkańca. W Europie pierwsze miejsce zajmują

Niemcy (mimo ich aktywności ekologicznej), gdzie przypada **460 kg**

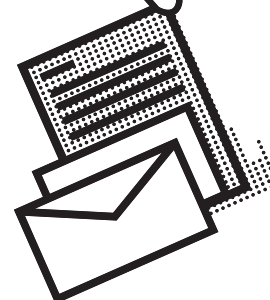
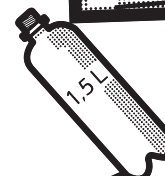
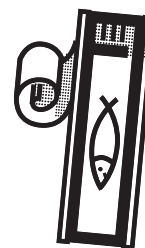
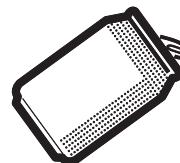
odpadów na osobę. **Francuzi i Włosi** produkują ok. **300 - 330 kg** na osobę.

* Polacy produkują rocznie około 10 milionów ton odpadów komunalnych i około 130 milionów ton odpadów przemysłowych,

* W Polsce na składowiskach znajduje się około **4 milionów ton odpadów komunalnych** i około **2 miliardów ton odpadów przemysłowych**,

* Gdyby z odpadów zgromadzonych w Polsce usypać górę, to rozciągałaby się ona na długości kilometra i miała wysokość 2 razy większą niż Mount Everest,

* Polacy zużywają rocznie ok. **2100 milionów opakowań szklanych** i **400 milionów puszek nadających się do powtórnego wykorzystania**.

Szkolne sklepiki kształtują nawyki

zadanie grupowe

czas potrzebny na realizację: 1 miesiąc

wymaga wsparcia nauczycieli

Dla nauczyciela

Szkolne sklepiki są miejscem, gdzie dzieci robią pierwsze zakupy, uczą się wydawać pieniądze i wyrabiają nawyki żywieniowe. Niestety szkolne sklepiki wyrabiają często jak najgorsze nawyki konsumenckie i żywieniowe, sprzedawana tam żywność, to zazwyczaj niezdrowe słone przekąski, słodkocne i słodzone, gazowane napoje. Coraz więcej instytucji (np. Państwowa Inspekcja Sanitarna, Polską Federacją Producentów Żywności, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Sportu, Instytut Żywności i Żywienia) zalecają wprowadzenie zdrowej żywności takiej jak: kanapki, bułki z nadzieniem, owoce i warzywa, produkty mleczne, soki owocowe i wodę. Jednak nie wystarczy tylko zwiększyć asortyment sklepu, ale należy także przekonać uczniów do zmiany nawyków, wykreować modę na zdrowe żywienie.

Rolę w „przemianie” szkolnego sklepiku powinni odgrywać zarówno uczniowie (jako konsumenci kształtujący podaż), dyrekcja (jako organ mający wpływ na ajenta) i nauczyciele (jako osoby mające wpływ na uczniów), a przede wszystkim właściciel sklepu, który powinien dostrzec swą rolę wychowawczą i wraz z nauczycielami i rodzicami kształtować nawyki uczniów. Posiadanie szkolnego sklepiku „bez śmieciowego” jedzenia nie tylko wpłynie na zdrowie uczniów, ale także na pozytywny wizerunek szkoły dbającej o zdrowie młodzieży.

Najtrudniejszym elementem „przemiany” sklepu będzie zmiana trendów zakupowych wśród uczniów całej szkoły. Sklepiarz musi mieć przekonanie, że działanie dla idei nie spowoduje, że interes zacznie przynosić straty. Dlatego, aby działanie było skuteczne potrzebne będzie oddziaływanie na całą szkołę i wszystkich jej uczniów. Doświadczenie uczy, że najlepsze skutki w zmianie postaw przynosi samodzielne przekonywanie innych do zmiany.

Zanim uczniowie zaczną realizować zadanie poinformuj o waszych planach sklepiarza.

Dla uczniów

W sklepikach szkolnych można kupić wiele pysznych rzeczy, niestety większość z nich jest wyjątkowo niezdrowa, szczególnie, gdy jada się je codziennie. Chipsy, cola, słodkocne – choć są smaczne, nie powinny być podstawą naszego wyżywienia. Niestety, coraz więcej polskich uczniów ma nadwagę, a jeszcze więcej odżywia się nieracjonalnie, co ma wpływ na zdrowie, w tym także na jakość uczenia się. Zastanówcie się, czy można coś z tym zrobić byście zarówno wy, jak i wasi koledzy z innych klas odżywiali się lepiej? Co można byłoby zmienić w szkolnym sklepiku byście byli zdrowsi?

Zapoznajcie się z asortymentem sklepu. Możecie usystematyzować swoje obserwacje, dzieląc się na grupy i przydzielając każdej grupie inną kategorię produktów. Zwróćcie uwagę na różnorodność produktów z danej kategorii, opakowania, sposób wyeksponowania i promocji (np. czy w pobliżu sklepu wisiał plakat reklamowy produktu, czy do opakowania dodawany jest gratis). Notujcie swoje spostrzeżenia.

Po powrocie do klasy zastanówcie się, jakie oglądane przez was produkty mają wpływ na zdrowie oraz na środowisko. Wybierzcie te produkty, które waszym zdaniem warto promować gdyż są zdrowe, przyjazne środowisku i bezpieczne oraz takie, które negatywnie oddziałują na zdrowie i środowisko i najlepiej gdyby zostały wycofane ze sprzedaży. A może w jakiejś kategorii należałoby wyrzucić większość produktów, a sklepik nie oferuje alternatywy – w takiej sytuacji zastanówcie się, jakie nowe produkty powinny znaleźć się w ofercie sklepiku. Zróbcie listę produktów, które chcielibyście zobaczyć na półkach sklepiku.

Zastanówcie się w grupach, co można zrobić, żeby i innych uczniów przekonać do kupowania zdrowszej żywności i produktów bardziej przyjaznych środowisku. Pamiętajcie, że aby sklepikarz wprowadził nowe produkty, musi mieć na nie zbyt. Inaczej jego praca byłaby nieopłacalna. Tak więc jednocześnie trzeba przekonać właściciela sklepiku do nowego asortymentu, a z drugiej przeprowadzić kampanię promocyjną nowych produktów. Zastanówcie się jakie cele chcielibyście osiągnąć oraz jakie metody byłyby do osiągnięcia tego celu najskuteczniejsze. Weźcie pod uwagę, że kampania reklamowa powinna trwać co najmniej kilka tygodni i powinna być różnorodna. Porównajcie prace grup i wybierzcie te działania, które wydają się wam najciekawsze i chcielibyście je zrealizować. Spiszcie działania, podzielcie się na zespoły robocze, wyznaczcie liderów, zastanówcie się, kto wam może pomóc, opracujcie plan i harmonogram prac. Zastanówcie się także, jak ocenicie rezultaty waszej pracy. Powodzenia!

Sporządzenie listy adresowej z punktami napraw

zadanie grupowe

czas potrzebny na realizację: 1 miesiąc

Uczniowie w ramach pracy domowej **Scenariusz: Reanimacja – Wyrzucać czy naprawiać** mogą przygotować listę adresową z punktami napraw różnych przedmiotów używanych w szkole i w domu.

Podziel uczniów na grupy tak, by każda z nich otrzymała zadanie dotyczące innego obszaru napraw. Praca polegać będzie na wykonaniu listy adresowej z punktami napraw (naprawa sprzętu AGD, naprawa telefonów komórkowych, naprawa komputerów, naprawa obuwia, naprawa samochodów, naprawa sprzętu RTV, naprawa rowerów, inne). Lista może być wykonana w postaci mapy miejscowości z zaznaczonymi punktami, katalogu, mapy internetowej, posteru (plakatu). Uczniowie mogą wykonać gazetkę ścienną lub napisać artykuł do gazetki szkolnej. Zapytaj, czy wśród rodziców i znajomych uczniów są tacy, którzy potrafią zreperować zegarek lub zacerować spodnie. Ważne jest, by uczniowie byli przekonani do przedłużania życia starym przedmiotom, jak również do tego, że pogoń za nowością jest ogromnym obciążeniem dla środowiska.

Spotkanie dla rodziców

Cele spotkania:

- zapoznanie rodziców z programem „Akademia 3R”,
- budzenie świadomości ekologicznej rodziców,
- przedstawienie zagrożeń związanych z niewłaściwą gospodarką odpadową,
- zmotywowanie rodziców do wsparcia uczniów realizujących program oraz do samodzielnego zaangażowania się w działania,
- zintegrowanie rodziców.

 Pomoce: rzutnik multimedialny, kartki papieru, pisaki, kolorowy papier.

 Czas trwania: 90 minut.

Informacje wstępne:

Przygotuj salę w ten sposób, by rodzice siedzieli w kole (a nie w ławkach). Dzięki temu nie tworzy się bariera między nauczycielem a rodzicami. Byłoby miło, gdyby rodzice mogli się czegoś napić czy przegryźć ciastko. Upředź wcześniej rodziców ile będzie trwało spotkanie, by zarezerwowali sobie odpowiednią ilość czasu.

Przebieg spotkania:

1. Powitanie, zaprezentowanie celu spotkania oraz podanie informacji organizacyjnych (należy podkreślić, że spotkanie odbędzie się w formie warsztatu, a więc potrzebny będzie aktywny udział wszystkich uczestników. Jeśli uważasz, że nie wywoła to niepotrzebnego skrępowania, możesz zaproponować, aby podczas warsztatu wszyscy mówili sobie po imieniu).
2. Zaproponuj krótką zabawę integrującą, np. przedstawienie się imieniem z przymiotnikiem określającym mnie zaczynającym się na tę samą literę, co moje imię (np. gościnna Gosia, ambitna Ania, elokwentny Edward).
3. Następnie rozdaj wszystkim rodzicom kartę pracy z ćwiczenia „Czy moja rodzina jest ekologiczna?” i poproś o wypełnienie zgodnie z instrukcją opisaną w ćwiczeniu. Po zakończeniu pracy indywidualnej poproś o wnioski z ćwiczenia.
4. Zaprezentuj program „Akademia 3R” (wykorzystując prezentację multimedialną i stronę internetową projektu), omów jego cele oraz planowany przebieg.
5. Podziel rodziców na 4 grupy i wykorzystując metodę World Cafe **Scenariusz: Świat 3R** Poproś o opracowanie następujących zagadnień:
 - w jakie działania mogliby włączyć się rodzice, jak widzą swoją rolę w realizacji projektu?,
 - co im najbardziej podoba się w projekcie?,
 - jakie widzą trudności w realizacji projektu?,
 - jakie mają pomysły na uatrakcyjnienie projektu, co jeszcze można byłoby robić i jak?
 Po tym, jak odbędą się 4 rundy ćwiczenia, poproś protokolantów o przedstawienie najważniejszych myśli. Zbierz prace i poinformuj, że będą one wykorzystywane przy planowaniu szczegółowego przebiegu projektu.
6. Poinformuj rodziców, że będą na bieżąco informowani o przebiegu projektu. Zachęć ich do zaglądania na stronę internetową szkoły oraz stronę projektu. Poproś o aktywne uczestnictwo w wydarzeniu oraz wspieranie dzieci w ich działaniach na rzecz środowiska. Podziękuj za spotkanie.

Gazetka szkolna lub blog

zadanie indywidualne lub grupowe

zadanie wymagające wsparcia nauczycieli

czas potrzebny na realizację: rok szkolny

Gazetka szkolna

Być może gazetka szkolna przez wielu nauczycieli nie jest kojarzona jako ciekawe źródło informacji, ale w przypadku „Akademii 3R”, angażując całą klasę do realizacji projektu, możemy osiągnąć naprawdę ciekawe efekty. Zapytaj uczniów czym się interesują – być może chłopcy zechcą napisać artykuł na temat nowinek technologicznych czy motoryzacyjnych wpisujących się w ideę 3R, może uda się nakłonić dziewczynki do napisania artykułu na temat ekologicznej mody, przerabiania starych ubrań, szycia toreb czy innych dodatków. Może uda się przekonać dyrekcję do umieszczenia w gazecie wywiadu na temat proekologicznych działań i planowanych zmian (warto zamieścić podpisany uprzednio kontrakt z władzami szkoły dla upowszechnienia tego faktu wśród społeczności szkolnej). Wśród uczniów zapewne znajdą się tacy, którzy poczują reporterski zew i zaczną szukać tematów wśród działań szkoły, miasta, społeczności lokalnej.

Ciekawym rozwiązaniem może być broszura z krótkimi informacjami, co do tej pory w ramach projektu udało się uczniom zrobić oraz reklamująca inne planowane działania – zwiększy to prawdopodobieństwo zainteresowania innych uczniów projektem. Częstotliwość wydawania gazetki uzależniona jest od inwencji twórczej uczniów, postaraj się by gazetka była wydawana w miarę regularnie, przyzwyczajając do tego społeczność szkolną. Pamiętaj, by drukować dwustronnie na papierze makulaturowym – tym samym utwierdzisz uczniów w przekonaniu, że naprawdę wprowadzamy zasadę 3R w życie szkolne. Ważne jest też to, by nie drukować więcej niż wynosi zapotrzebowanie w szkole, nie marnujemy papieru. Warto przesłać kilka egzemplarzy do lokalnych gazet oraz innych szkół w gminie, mieście – niech informacja o działaniach w naszej szkole będzie znana, niech zainspiruje innych.

Blog

Przy pomocy nauczyciela informatyki spróbuj stworzyć wraz z uczniami podstronę szkoły (lub zupełnie oddzielną stronę) opisującą wasze działania w ramach „Akademii 3R”. Uczniowie ze starszych klas mogą prowadzić młodzieżowego bloga na temat własnych działań w domu lub zdecydują się na prowadzenie tematycznego bloga związanego z motoryzacją, modą, upcyclingiem, ekologicznymi działaniami w mieście czy gminie. W dobie ogromnych multimedialnych możliwości z pewnością uatrakcyjnią swoją stronę czy bloga krótkimi filmikami, zdjęciami, muzyką czy wywiadami. Stwórzcie swój 3R-owy profil w serwisach społecznościowych, takich jak Facebook, GoldenLine, Grono, umieszczajcie zdjęcia, filmiki i inne ciekawe materiały na takich serwisach jak Flickr, Picasa, Vimeo, YouTube. Jest to najprostszy i najszybszy sposób rozprzestrzeniania się informacji i pomysłów, zwłaszcza wśród młodzieży.

Giełda dobrych pomysłów

- zadanie grupowe
- zadanie wymagające wsparcia nauczycieli
- czas potrzebny na realizację: przygotowanie 1 tydzień, wykonanie 1-2 godz.

Zadanie to można zrealizować w dowolnym momencie trwania projektu, a także powtarzać je co jakiś czas. Może ono objąć zasięgiem całą szkołę lub tylko jedną klasę. W zależności od tego, jakiej grupy będzie dotyczyć, uczniowie pracują indywidualnie lub grupowo. Jego celem jest zmotywowanie do działań i odnotowanie pozytywnych zmian i pomysłów.

Zadanie polega na pozytywnej ocenie działań innych osób. Poproś uczniów, aby obserwowali dokładnie swoich kolegów, nauczycieli, uczniów innych klas, pracowników szkoły i odnotowywali pozytywne zachowania związane z tematem projektu, np. Kasia przestała marnować kartki z bloku rysunkowego, Janek zaczął przynosić drugie śniadanie w pudełku zamiast w torebce, zamiast ręcznika papierowego zaczęliśmy używać w klasie zwykłego ręcznika, klasa IIIb zrobiła gazetkę ścienną o zasadzie 3R, Klasa VIa na imprezie, zamiast pić z plastikowych kubeczków, przyniosła kubki z domu; pani sekretarka zaczęła drukować dwustronnie. Uczniowie powinni na bieżąco notować swoje obserwacje, mogą je również dokumentować fotografiami. Po określonym czasie uczniowie prezentują wyniki swoich obserwacji. Forma prezentacji może być różnorodna: tekst w gazecie szkolnej lub na stronie internetowej, obdarowywanie się wzajemnie klas oraz pracowników szkoły dyplomami z wymienionymi pochwałami, rozmowa w klasie na godzinie wychowawczej zakończona uroczystością przyznania punktów, zielonych orderów itp.

Akcje szkolne na różne tematy

zadanie grupowe

zadanie wymagające wsparcia nauczycieli

czas potrzebny na realizację: 1 miesiąc

Zadanie składa się z kilku komponentów, które można dowolnie realizować i uzupełniać. Poszczególne komponenty mogą być realizowane przez tę samą grupę lub różne grupy uczniów. Zadanie polega na przygotowaniu szkolnej kampanii na wybrany temat. Tematy można rozłożyć wśród uczniów tak, aby każda klasa zajmowała się innym tematem, a harmonogram wydarzeń uwzględnił wszystkie równoległe odbywające się działania.

Kampania składać się może z następujących elementów: happeningu, wystawy posterowej (plakatowej), wystawy fotografii, gazetki szkolnej, ulotek, naklejek, konkursu, prezentacji instruktażowych, prezentacji multimedialnej, plakatów rozwieszanych w salach lekcyjnych itp.

Propozycje szkolnych akcji:

- drukowanie dwustronne, zapisywanie całych zeszytów,
- uzupełnianie starych opakowań (szampon, proszek do prania, przyprawy kuchenne, toner itp.),
- koleżeński system wymiany gazet i czasopism,
- kanapka w pudełku (można zorganizować konkurs na najładniej własnoręcznie ozdobione pudełko na drugie śniadanie),
- zachęcanie do używania akumulatorów zamiast baterii.

Wymiana koleżeńska/kiermasze/pchle targi

zadanie grupowe

zadanie wymagające wsparcia nauczycieli

czas potrzebny na realizację: przygotowanie 1 tydzień, wykonanie 1-2 godz.

W naszych domach znajduje się mnóstwo rzeczy, które są nam już niepotrzebne, np. zabawki, którymi się znudziliśmy, za małe ubrania, przeczytane książki, obejrzone filmy, do których nie będziemy już wracać, ozdoby do włosów, sztuczna biżuteria, torebki, sprzęt sportowy, czasopisma, zeszytowane podręczniki, kolekcje figurek z jajek niespodzianek, a czasem i większe rzeczy takie jak meble czy sprzęt elektroniczny. Rzeczy te zajmują miejsce i tworzą bałagan, chętnie byśmy się ich pozbyli, ale żal wyrzucać dobre rzeczy. Rozwiązaniem jest targ staroci czy wymiana koleżeńska. Ustalcie z dyrekcją szkoły i nauczycielami termin zorganizowania takiego targu (może on się odbywać cyklicznie, np. dwa razy do roku). Następnie opracujcie plan pracy, tak aby jak najlepiej przygotować to wydarzenie.

- Zastanówcie się czy lepiej żeby odbywało się wewnątrz szkoły, czy może na boisku?
- Jak zorganizować miejsce do wystawiania przedmiotów?
- Jakie godziny będą najbardziej dogodne?
- Kogo zaprosicie do udziału w kiermaszu (czy tylko uczniów, czy także rodziny, społeczność lokalną)?
- Jak zorganizujecie promocję wydarzenia (plakaty, ulotki rozdawane wszystkim uczniom, informacja na stronie internetowej, ogłoszenia w radiowęźle)?
- Czy kiermaszowi będą towarzyszyć jakieś dodatkowe wydarzenia, np. happening, wystawa?
- Na jakiej zasadzie będzie odbywać się zmiana właściciela przedmiotów? Czy będzie to wymiana (jedna rzecz za jedną, obojętnie ile jest warta), czy kiermasz, podczas którego kupujemy przedmioty?
- Czy kiermasz ma przynieść jakieś dochody, a jeśli tak, to skąd one się wezmą (jeśli wystawcy będą sprzedawali swoje produkty, to można nałożyć symboliczną opłatę za „stoisko”. Można również ustalić, że każdy wystawca jedną rzecz przekazuje do banku rzeczy. Z ich sprzedaży uzyskane pieniądze zostaną wykorzystane przez szkołę/uczniów. Można wprowadzić symboliczne bilety).
- Czy kiermasz będzie miał temat przewodni (np. tylko zabawki albo tylko książki), czy też będzie otwarty na różne przedmioty?
- Jak zorganizowana będzie obsługa gości (kto będzie kierował ludźmi, kto przygotowuje oznaczenia w szkole)?

Podzielcie zadania między siebie, przygotujcie harmonogram (co na kiedy musi być przygotowane) i zabierzcie się do pracy. Powodzenia!

Debata: wyrzucać czy naprawiać?

zadanie grupowe

czas potrzebny na realizację: 2 godz. lekcyjne

lista adresowa z punktami napraw – mapa internetowa

Pomysły na działania Sporządzenie listy adresowej punktów napraw

Debata (także: obrady) – dyskusja o sformalizowanej formie, wymiana poglądów na dany temat, najczęściej w większym gronie osób, np. na zebraniu, posiedzeniu, zgromadzeniu, zjeździe. Dyskusja ta dotyczy wyboru najlepszego rozwiązania omawianego problemu lub sprawy.

Wg Anatola Rapoporty – „debata to rywalizacja poglądów o słuszność”.

Wikipedia [źródło: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Debata>]

Debata oksfordzka – rodzaj debaty, wyróżniający się bardzo kulturalnym przebiegiem: zdecydowanie zabronione jest obrażanie bądź wyśmiewanie mówców strony przeciwnej. Aby otrzymać prawo głosu z publiczności, niezbędne jest zgłoszenie się. Można tego dokonać nawet w trakcie czyjejś mowy, jeśli ma się na celu zadanie pytania. Istnieje wyznaczony czas na mowy publiczności. Nad przestrzeganiem reguł czuwa marszałek debaty. Ewentualnym dodatkiem jest tzw. Rada Mędrców, która stwierdza zwycięstwo lepiej argumentującej strony. W przypadku jej braku, musi odbyć się głosowanie wśród publiczności – raz na początku debaty, oraz drugi na końcu. Drużyna, której notowanie w drugim głosowaniu wzrosło względem pierwszego, zwycięża.

Jak wskazuje nazwa, pierwsze tego typu debaty były organizowane w Uniwersytecie Oksfordzkim, aby przygotować studentów do argumentowania swoich stanowisk w dorosłym życiu.

Tak pokojowe debatowanie stało się później modne, wkrótce rozpowszechniło się w Europie. W Polsce organizacją wielu debat oksfordzkich kieruje np. Fundacja Pokolenie.

Wikipedia [źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Debata_oksfordzka]

Zorganizuj w klasie bądź w szkole debatę – zaproś uczniów swojej klasy do wystartowania w debacie na temat „Wyrzucać czy naprawiać?”. Możecie przygotować plakaty zachęcające uczniów z innych klas do uczestnictwa. Poinformuj, że uczniowie (indywidualnie lub w grupach), którzy chcą wziąć udział w debacie powinni przygotować sobie argumenty na podstawie informacji prasowej, telewizyjnej, artykułów internetowych, mogą przygotować wstępną prezentację opisującą problem. Młodzież powinna się podzielić na mniej więcej równe grupy wedle ich przekonań. Przypomnij, że oprócz opracowania argumentów ważne jest odpieranie kontrargumentów przeciwników. Poproś uczniów o odpowiednie przygotowanie pomieszczenia debaty – nadajcie mu odpowiedni, elegancki wygląd. Poinformuj, że uczestnicy debaty powinni zadbać o odpowiedni strój na tę okazję. Pamiętaj o zaproszeniu na debatę dyrektora oraz innych nauczycieli – można im zaproponować rolę Rady Mędrców, która będzie oceniać przebieg debaty i wyłoni zwycięzców. Może warto przygotować jakieś ekologiczne upominki i dyplomy dla zwycięzców.

Budujemy kompostownik

- zadanie grupowe
- zadanie wymagające wsparcia nauczycieli
- czas potrzebny na realizację: 1 tydzień

Posiadanie kompostownika w ogrodzie szkolnym ma wiele zalet – jest to łatwy sposób na pozbycie się odpadów organicznych ze szkoły oraz „odpadów” z ogrodu, a jednocześnie sposób na pozyskanie wartościowego bezpiecznego nawozu. Dodatkowym walorem posiadania kompostownika jest jego aspekt edukacyjny. Pozwala na praktyczne zapoznanie się z tematyką gospodarki odpadami, zbiórki selektywnej i recyklingu odpadów organicznych.

Kompost możemy zrobić po prostu na pryzmie albo w kompostowniku czyli drewnianej lub plastikowej skrzyni. Uczniowie mogą samodzielnie układać pryzmę, wykorzystując skoszoną trawę, obcięte gałęzie, liście, obumarłe rośliny, korę, odpadki organiczne, chwasty, popiół, obierki, fusy od kawy czy herbaty i ziemię. Na dnie powinny znaleźć się gałęzie, które ułatwią dostęp powietrza do pryzmy, a należy pamiętać, że powietrze jest niezbędne w procesie przerabiania naszych odpadów na kompost. Z tego też względu konieczne jest przerzucanie kompostu co 2 miesiące. Aby ułatwić rozkład w nowym kompostowniku można dodać trochę starego kompostu lub specjalną szczepionkę. Konieczne jest utrzymywanie wilgoci w kompostowniku – należy więc go podlewać w okresach suchych. W idealnych warunkach (np. w kompostowniach przemysłowych) kompost jest gotowy już po czterech tygodniach, w zwykłym ogrodowym kompostowniku proces rozkładu trwać będzie od kilku miesięcy do nawet 2-3 lat w przypadku większych nierozdrobnionych gałęzi. Zamiast kompostować gałęzie możemy pozostawić je w jakimś ustronnym miejscu, będą one doskonałym schronieniem dla ptaków. Dla kompostowych nowicjuszy przypominamy, że na kompost nie nadają się: mięso, cytrusy (ani ich skórki), rośliny porażone przez choroby, odchody zwierząt mięsożernych, tłuste resztki jedzenia. Dobrze prowadzony kompostownik nie powinien odstraszać zapachem, kompost powinien pachnieć podobnie do ściółki, zapach zgnilizny świadczy o nieprawidłowościach w procesie rozkładu.

[Źródło: Świderek G. (red.), „Szkolne ogrody – zielone pracownie”, wyd. Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, Łódź 2008].